

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XXIV. évfolyam
2023. november

„A halászati ágazat erős, élelmiszer- gazdasági szempontból fontos ágazat”

Augusztusi lapszámunkban számoltunk be arról, hogy nagy érdeklődés mellett tartottak szakmai napot Kecskeméten idén július 19-én a halgazdálkodási ágazat szereplői részére, amelyen az érdekképviselői szervezet és a gazdálkodók egyaránt képviseltették magukat. A műhelymunkában részt vett Papp Zsolt György, az Agrárminisztérium Közös Agrárpolitika végrehajtásáért felelős helyettes államtitkára, egyben az Irányító Hatóság vezetője, és Dr. Mihalics Vivien, a Halászati Alapok Irányító Hatósági Főosztály osztályvezetője is. Papp Zsolt Györggyel arról beszélgettünk, hogy hol tartanak a MAHOP programok végrehajtásával, mikor indul a MAHOP Plusz program, és mi a helyzet a de minimis támogatással.

• Helyettes államtitkár úr, milyen kihívásokkal kellett megküzdeniük az elmúlt három hónapban?

– A kihívások leginkább az ágazat szereplőit sújtották, hiszen sok kihívás egyszerre jelent meg az életünkben. Rövid időn belül sok negatív hatás érte nem csak a halászati ágazatot, hanem a nemzetgazdaság egészét. Ide sorolhatjuk a koronavírus járványt, amelynek máig tartó hatásai vannak, továbbá a történelmi léptékű aszályt, ami tavaly a halászati ágazatot is sújtotta. Nagy nehézségeket okoz a szomszédunkban dúló orosz-ukrán háború, aminek politikai, gazdasági hatásait érezzük a bőrünkön. És említhetünk számos olyan tényezőt – hitelek, kamatok, infláció, áremelkedések stb. – amelyek együttesen negatívan érintették a halászati ágazat szereplőit is. Nehéz így talpon maradni, nehezebb fejleszteni, és még nehezebb jövőképet felvázolni.

• **Való igazak ezek a nehézségek, viszont a minisztérium sokat segít azzal, hogy a MAHOP program három fejezetét újra nyitotta, és a MAHOP Plusz programmal a jövőkép formálásában is aktívan részt vesznek.**

– Az a feladatunk, hogy a MAHOP

program lezárásával, a MAHOP Plusz program indításával segítsünk jövőképet rajzolni, stratégiát alkotni, és a meglévő forrásokat jól felhasználni. A szakma képviselőivel az idén több ízben találkoztunk, és partnerséget fogadva kölcsönös ígéretet tettünk arra, hogy olyan megállapodásokat kötünk, amelynek keretében hatékonyan, gyorsan, jól lehet felhasználni a forrásokat. A célunk az is volt, hogy elkerüljük a forrásvesztést. Ezért született az a döntés, hogy három pályázat megnyitásával még ez év harmadik-negyedik felében megjelenünk. A háromból kettő pályázat – a beruházási, és a feldolgozóipari fejlesztések – már korábban ismertek voltak, ugyanakkor sikerült elérni, hogy a krízistámogatás keretében a maradvány forrásokat ki tudjuk helyezni. A kiírást azonban hosszasan brüsszeli tárgyalások előzték meg, ahol végül olyannyira sikerült megállapodni a kiírás feltételeiben, hogy a Bizottság más tagállamoknak is ajánlja a kidolgozott konstrukciót, mert az egy jó szakmai együttműködést tükröz. A kidolgozott konstrukció révén minden halászati ágazati szereplő – legyen tógazdasági vagy intenzív haltermelő – számára elérhetővé vált a támogatás igénybevételei le-

Fotó: Hajtun György

Papp Zsolt György helyettes államtitkár rendszeres meghívottja a MA-HAL rendezvényein

hetősége. Induláskor 3,2 milliárd forintba becsültük azt a keretösszeget, amely nagyszámú, elegendő forrást biztosít a krízistámogatások kifizetéséhez, és mondhatom, hogy tūponos volt a becslésünk, mert 100 millió forintot belül mozog a maradványösszeg. Ma már eljutottunk oda, hogy a támogató okiratok döntő többsége a gazdálkodók kezében van, s aki még nem kapta meg, az októberben meg fogja kapni. Az első komoly vállalásunk az volt, hogy tanuljunk az előző pályázati kiírásoknál elvétett hibákból, és felgyorsítsuk a döntéshozatalt. Ebből adódóan az elmúlt két hónapban igen intenzív munkát végeztünk, és végzünk most is.

• **Annál is inkább, mert a MAHOP program végleges zárásával is kell foglalkozniuk...**

– A programzárás időszaka mindig izgalmas, mert számoljuk a forrásokat, a

▶ feladatokat, az indikátorokat, minden olyan értéket, amivel el lehet számolni, és le lehet zárni egy időszakot. Teljes gőzzel dolgozunk azon is, hogy elinduljon a MAHOP Plusz program is, mivel a forrás rendelkezésre áll, a technikai feltételek adottak ahhoz, hogy a pályázatokat ki tudjuk írni. Még egyszer hangsúlyozom, hogy szeretnénk az operatív programoknál elkerülni a forrásvesztést, mert az új program is nagyon jó építkezési alapot nyújt az ágazat számára a MAHOP Plusz immár hatvan százalékos támogatási intenzitása. Úgy gondolom, hogy a program beindulásával segítünk a gazdálkodóknak stratégiát kidolgozni.

• **A krízistámogatás megnyitását Kecskeméten megelőzte egy formabontó találkozó. Mennyi municiót kaptak arra vonatkozóan, hogy milyen változtatásokra van igény?**

– Azt gondolom, hogy nagyon jó kezdeményezés volt ezt a megbeszélést összehívni, amit folytatni is szeretnénk. Egyrészt az ágazat szereplői meggyőződhetek arról, hogy nem kacsalábon forgó palotában ülünk a felhők felett, hanem elérhető közelségben vagyunk. Nincs mit titkolnunk egymás előtt, le tudunk ülni egy asztalhoz, és meg tudjuk beszélni a szakmai problémákat, és ütköztethetjük a véleményeinket. Hogy mennyire volt hasznos a megbeszélés az mutatja, hogy sokkal jobb minőségű pályázatokat nyújtottak be a gazdálkodók, így sokkal kevesebb hiánypótlásra volt szükség. Így viszont a határidőket is be tudtuk tartani.

• **Önt idézve, a krízistámogatás ügye már sínen van, a kifizetések is elérhető közelségbe kerültek, ugyanakkor december 31-ig kell a teljes MAHOP programot pénzügyileg lezárni.**

– Bízom abban, hogy a kifizetések is fel fognak gyorsulni, és december 31-ével le tudjuk zárni a MAHOP programot is.

• **A MAHOP Plusz 20 milliárd forintos keretösszegénél többször elhangzott, hogy kis ágazat kicsi támogatásáról beszélhetünk. Azonban hozzá kell tennem, hogy a halászlé ágazat a több mint 800 ezer tagot számláló horgásztársadalmat is ellátja hallal, s ha így vesszük, akkor nagyságrendileg nő azok tábora, akiknek a haltermeléshez van kötődésük. Most kicsi vagy közepes ágazatról beszélünk?**

– A halászati ágazat erős, élelmisszer-gazdasági szempontból fontos ágazat. De máshonnan közelítve a MAHOP Plusz jelenét, jövőjét, a teljes ágazat működését, mert a tógazdasági haltermelés több lábon álló feladatok összessége.

Rendkívül fontos az ökológiai, a rekreációs, a turisztikai tevékenység, új feldolgozó kapacitások létesítése, és nem utolsósorban a hazai termelésű halhús fogyasztásának a növelése. S ahogy Ön is mondta, a horgászturizmus fejlesztése is köthető az ágazathoz. A MAHOP Plusz forrása 20 milliárd forint keretösszeggel rendelkezik, aminek 30 százalékát nemzeti költségvetésből biztosítjuk. Az új program célja a fenntarthatóság és a versenyképesség közötti egyensúly megteremtése úgy, hogy fenntartható és innovatív megoldásokkal, a digitalizációt tartalmazva hirdessük meg a különböző pályázati konstrukciókat. Az első körben nem az akvakultúra ágazatban tevékenykedők részére nyílik meg a pályázati lehetőség, hanem minden olyan háttér tevékenységnek, amely az operatív program működtetéséhez szükséges. Nagyon fontos ugyanis az adatbázis fejlesztése, mert e nélkül nem tudunk jól érvelni Brüsszelben az igazunkért. Több intézménnyel kötünk megállapodást arra vonatkozóan, hogy az ágazat monitoringozását, adatbázisának kezelését elvégezzék. Feldolgozott, jó adatokkal kell rendelkezünk, mert a program szer-tegázó.

• **Nem aprózzuk-e el a forrásokat?**

– A keretösszeget 11 pályázati kiírás keretében kívánjuk felhasználni. Nem minden pályázati felhívásban lehet egymilliárd forintig pályázni, vannak olyan pályázatok, amelyek az ágazat megújítására, fejlesztésre irányulnak. A MAHOP keretösszege sem volt sokkal kevesebb, de a végére nagy hajrát kellett futnunk azért, hogy ne veszítsünk forrást. Azt tartanám üdvöztetőnek, hogy ha félideben elkészül-nénk a MAHOP Plusz forrásainak lekötésével, és sorban álljunk további forrásokért.

• **Ön is hangsúlyozta az interjú elején, hogy igen sok új kihívással kell a haltermelőknek megküzdeniük. A klímaváltozás az egyik legnagyobb kihívást jelenti. Erdemes volna-e a kutatás-fejlesztés forrásaiból olyan nagy projektet is indítani (például a ponty genomterképét megalkotni), amely az egész ágazat számára jelentene áttörést?**

– A forrás elaprózása semmiképpen sem üdvözlendő, mert ebből nem lesz eredmény. Viszont egynél több projektet kell szem előtt tartani, mert több területen is szükség van kutatás-fejlesztésre, s az abból származó eredmények megismertetésére. Ilyen például a takarmányozás kérdése, a kutatási eredmények bemutatása, mivel az önköltségnek legalább a felét a takarmány ára teszi ki. Hozzá teszem, hogy a MAHOP Plusz pá-

lyázati kiírásai még nem készültek el, amelyek ezeket a kérdéseket is kezelnék, de abban biztos vagyok, hogy a MAHOP program lezárása után szakmai konzultációk segítségével fogjuk az új pályázatokat kiírni.

• **Ön a MAGOSZ Ifjú Gazda tagozatának a vezetője is, és sokat foglalkozik a generációváltás problémájával. Hogyan látja ezt kérdéskört a halászati ágazatnál?**

– A generációváltás problémáját nehéz ágazatspecifikusan megfogalmazni. Azt szoktam mondani, hogy a rendszerváltás az elmúlt három évtizedben lezárult, hiszen akik a kezdetekkor belevágtak a vállalkozói létbe, azoknak ma már jár a nyugalom. Persze, az is fontos, hogy az idősebbek tudják, ki az a következő generáció, akinek átadhatja a stafétabotot. Keresni kell az utódot a gazdaság minden területén. Nekünk az agráriumról, a vidékről kell gondoskodnunk, amelynek része a halászat is. Fontos lehetőséget teremteni a fiatalok bevonására, a Közös Agrárpolitika már biztosítja ezeket a peremfeltételeket, maga a MAHOP Plusz még nem tartalmazza, ezért sokat kell még dolgozni azon, hogy a halászatban is végre lehessen hajtani a generációváltást. A hazai jogszabályi háttérrel támogatott gazdaságátadási folyamatok az agráriumnak az egyik fő pillérét jelentik. A fiatalokat be kell vonni a gazdálkodásba, mert ez a megújulás, és a növekedés egyik záloga. Kell az új fiatal tudás, lendület, és ehhez szükség van az idős generáció tapasztalataira és tudására is.

• **Végezetül a de minimis változásokról kérdezem. Milyen halászati ágazatra vonatkozó változásokat fogadott el az Európai Bizottság?**

– Az Európai Bizottság október 6-án elfogadta a halászati és akvakultúra-ágazatra vonatkozó úgynevezett „de minimis” rendelet („halászati de minimis rendelet”) módosítását. A felülvizsgált rendelet a kihirdetést követő 20. napon lép hatályba. A halászati de minimis rendelet elfogadott módosítása tartalmazza, hogy a vállalkozásonkénti de minimis támogatás felső határa három év alatt 30 000 euróról 40 000 euróra nőtt egy központi nemzeti nyilvántartás létrehozásához kötötten. Azt is leszögezik, hogy a halászati de minimis rendelet továbbra is csak a halászati és akvakultúra-termékek elsődleges termelésére vonatkozik, míg az ilyen termékek feldolgozása és forgalmazása az általános de minimis rendelet hatálya alá tartozik. A felülvizsgált halászati de minimis rendelet 2029. december 31-ig érvényes.

HAJTUN GYÖRGY

Búcsú Szilágyi Istvántól

(1946. október 6. – 2023. szeptember 30.)

Méltó helyszínen, a Vízi molnárok, Vízen járók Emlékműve parkjában vett végső búcsút Szilágyi Istvántól családja, barátai és halász kollégái. Az ercsi kompikötőnél lévő emlékhely volt az egyik kedvenc helye, ahonnan rá látott szeretett folyójára, a Dunára, amihez sok-sok szép emléke fűződött, és amihez nagy küzdelmek kapcsolódtak.

Sokak szemébe csalt könnyeket a hivatalos megemlékezésen elhangzott *Reményik Sándor* verse, a *Mi mindig búcsúzunk. Pista*, ahogy környezetében becéztek, Debrecenben látta meg a napvilágot 1946. október 6-án, szülei legkisebb gyermekeként.

Tízgyermekes nagycsaládban nevelkedett, aminek az egymás iránti tisztelet és az összetartozás voltak az alapértékei. Pista 11 éves volt, amikor családjával Ercsibe költözött. Nem volt könnyű gyermekora. Kortársaihoz hasonlóan korán megismerte a munka világát, gyermekként dolgozott az iskolába járás mellett. Testvéreivel egész életében jó kapcsolatot ápolt, egymás sorsának alakulását figyelemmel kísérték. Sajnos, az évek alatt többüktől búcsúzni kényszerültek, ma már csak *Bori* és *Erzsi* idézheti fel a közös régi emlékeket.

Pista élete szorgalmas munkával telt. Esztergályosként kezdett dolgozni, és mindig fontos volt számára, hogy képezze magát, gyarapítsa a tudását. A munka mellett is tanult. Első munkahelye a fővárosi MOM-ban volt, de onnan hazajött Ercsibe, és a Ságvári Endre Halászati Termelő Szövetkezetben folytatta a munkát. Feladatait mindig lelkiismeretesen ellátta, tudása legjavát nyújtva. Kollégái megbecsülték, elismerték, tisztelték, nemcsak kiváló szakmai tudása, hanem kedves és közvetlen természete miatt is. Amikor elérkezett a jól megérdemelt pihenés időszaka, a htsz jogutód cégtől vonult nyugdíjba, de utána is tevékeny maradt.

A munka mellett a családja, az otthona töltötte ki az életét. Feleségével, *Terikével* 1965. december 11-én mondták ki a boldogító igent. Jól döntöttek, szeretetben, egymás kölcsönös megbecsülésében éltek. A közösen megélt 58 esztendő során két fiúgyermekkel ajándékozta meg őket a sors. *Gábor* és *Ákos* mindvégig érezte a szülők önzetlen szeretetét. Édesapaként példájával igyekezett átadni a számára fontos emberi értékeket, tapasztalatokat, a természet szeretetének, a munka megbecsülésének a fontosságát. Menyeit, *Erikát* és *Juditot* szeretettel, családtagként fogadta, és örülhetett unokái,

Balázs, Dóra, Lili és *Várkony* születésének, fejlődésének.

Ahogy annak idején gyermekeit, unokáit is szívesen magával vitte a halastavakhoz. Szabadidejében szeretett olvasni, nyitott és tájékozott volt, különösen a történelem területén. Szívesen utazott és ismert meg új tájakat, és szeretett barkácsolni is. Javarészt egészségben élte meg az éveket, de az utóbbi 1-2 évben nehezen viselte egészsége, ereje hanyatlását. Feleségére, gyermekeire a legnehezebb időszakban is számíthatott. Az utolsó napokig felesége gondoskodott róla, ápolta, szeretetével ölelte át. Úgy ment el, ahogyan élt: békében a világgal és önmagával.

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) nevében *Urbányi Béla*, az MTA doktora emlékezett meg Szilágyi Istvánról.

„Váratlanul ért bennünket a hír: Szilágyi István kollégánk szeptember utolsó napján itt hagyta földi életpályáját. Búcsúzunk a drága férjtől, a szerető apától, az imádott nagypától, és búcsúznak a halasok Szilágyi István halászati szakembertől.

Pista bátyám nem „halasnak” készült. Műszaki vénáját kezdetben, Budapesten kamatoztatta, de mivel Ercsiből nehézkes volt a budapesti bejárás, egy álláshirdetésre jelentkezve nyert felvételt az ercsi székhelyű Ságvári Endre Halászati Termelőszövetkezetbe. Itt eleinte a műszaki ismereteit és tapaszta-

latát felhasználva végezte a gépi berendezések karbantartását, működési felügyeletét, majd a szövetkezet halboltjainak és halászcseréinek kiszolgálását, üzemeltetésük menedzselését is rábízták. Fokozatosan lépdelt előre a ranglétrán, műszaki vezető, ágazatvezető, majd termelési elnökhelyettes lett.

A természetes vízi halászat mellett, a '70-es évek második felétől mintegy 500 hektár halastavat üzemeltetett a szövetkezet, ami jelentős változást hozott a mindennapi működtetésben. Mór, Mesztegyő, Simontornya, Enying területeinek üzemeltetéséhez a szakemberek megtalálása, munkájuk összehangolása valódi kihívás volt, amit Pista bátyánk magas szinten megoldott. 1985-ben lett a szövetkezet elnöke. Mindig kijárt a dunai halászatokra, leste és figyelte a praktikákat, és sosem riadt vissza a fizikai munkától.

A '80-as évek közepétől kapcsolódott be a Haltermelők Országos Szövetségének munkájába. Az akkoriban 14 működő halászati szövetkezet mindegyike rendelkezett természetes vízi halászati tevékenységgel. Így nem volt kérdés, hogy előbb-utóbb az érdekvégyesületi szövetség természetes vízi tagozatának vezetését is rábízták, amit 2004-től töltött be. Foggal-körömmel harcolt a természetes vízi halászat (kereskedelmi halászat) megmaradásáért.

Ha felidézünk személyiségét, akkor szorgalom, emberszeretet és alázat jelzők jutnak eszünkbe. Nála csak félbe lehetett hagyni a munkát, befejezni soha. Ha munkáról volt szó, nem volt korán vagy későn, nem volt hétfőre vagy ünnepnap, a munka befejezése kötelező volt önmagára és munkatársaira nézve is. Vallotta, csak olyat várhat el a beszállítottaitól, amit Ő is el tud végezni. Mindig kiállt a dolgozóikért, segítette és támogatta őket, de sosem segített a rivaldafényben fürödni, inkább háttérbe vonult. Ez a három tulajdonság lassan kivész a társadalomból, holott ezek ma is valódi értékek, melyeket Pista bátyám egy személyben képviselt.

Tanítása és szakmaszeretete értő talajra hullott a családjában is, mindkét fia – *Gábor* és *Ákos* – a halász szakma ismert és elismert szakemberei, és a négy unoka közül is többen ezt a hivatást választották. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet elnöksége posztumusz „Magyar Halászatért” kitüntetést adományozta Szilágyi Istvánnak.

Pista bátyám! Isten veled! Jó fogást kívánunk Neked az égi halászatokon!”

U.B. – H. GY.

Összefogásra és ágazati stratégiára van szükség

Aktívan teltek a nyár végi hónapok a magyar halászati ágazatban. Két fontos esemény is lezajlott, amelyeken az édesvízi akvakultúra, a tógazdasági és az intenzív haltermelés hazai és uniós problémáiról, kihívásairól és lehetőségeiről tárgyaltak. Prof. dr. Urbányi Bélával, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) egyetemi tanárával beszélgettünk.

Augusztus utolsó és szeptember első napján Szarvas volt a helyszíne a VI. Carp Konferenciának, amit most először rendeztek Magyarországon. A szarvasi konferencia után két héttel Bécsben rendezték az Európai Akvakultúra Társaság (EAS) konferenciáját. A kétnapos szarvasi rendezvényen 17 ország több mint száz képviselője vett részt az előadásokon, amelyeken a pontytermelésről az egészségügyi kérdésekig hangoztak el tartalmas, rengeteg új információt tartalmazó előadások. Ami az EAS konferenciát illeti, igen nagy érdeklődés mellett zajlott, hiszen 2300 halas szakember regisztrált a 80 szekció túlnyomórészt tudományos előadásain, és csaknem 200 vállalkozás mutatta be legújabb fejlesztéseit a kiállításon. A konferencia szlogenje is sokatmondó volt: a sokszínűség egyensúlya az akvakultúra fejlesztésében.

Megfelelni a fenntarthatóságnak

A szarvasi konferencián elfogadták a szarvasi nyilatkozatot, ami összességében kimondja, hogy a résztvevő országok állást foglaltak amellel, hogy együttesen, összefogva fejlesztik, javítják, modernizálják a ponty termelés technológiáját annak érdekében, hogy a ponty a következő évtizedekben is meghatározó szerepet kapjon az európai édesvízi akvakultúrában. Miután a pontytermelés problémáival a résztvevők tisztában vannak, az öt panelbeszélgetésen elég pontosan behatárolták a témaköröket. Az egyik legfontosabb témakört az adta, hogy alapvetően halastavi környezetben nevelik a pontyot, így nagy kihívást jelent a pontyot az Európai Unió által elvárt fenntarthatóság kritériumainak megfelelően termelni. A fenntarthatóság lényege, hogy természetes vagy ahhoz közeli takarmányozást kell végezni, úgy, hogy közben szerves anyagokat is kijuttatunk a tavakba.

A fenntarthatóság kritériumainak megvalósításához az ágazatnak egy stratégiát is ki kell dolgoznia, amely stratégiában rögzíteni kell, hogy a tavakból elengedett vízzel hogyan nem terhelik a haltermelők a természetes vizeket. Minden pontyter-

beengedni a tavakba. Ez viszonylag egyszerű szabály, csak érvényesíteni kell. A halegészségügyben a technológia szigorú betartása vezet eredményre és védi a halállományt, mert a betegségek leküzdésére egyelőre nincsenek gyógyszerek.

Szükség volna a ponty genomterképére

Szarvason külön szekció foglalkozott a ponty genetikájával. A pontytermelésnek – mivel a faj kedveli a melegebb időjárást – igencsak kedvez a klímaváltozás, de a felmelegedés a termelési technológia változtatását is kikényszeríti. A professzor szerint még nem tudatosult a hazai haltermelőknél sem, hogy milyen változások elé kell nézniük. A Magyar Tudományos Akadémián is foglalkoznak azzal, hogy a klímaváltozás milyen hatásokat vált ki a különböző állatfajok tartásában, tenyésztéstechnológiákban, így a halnál is napirenden van ez a kérdés. Egy tanulmány szerint három halfaj, a busa, az amur és a ponty lesznek a klímaváltozás nyertesei, mert alapvetően a melegebb vizet kedvelik, és hihetetlen tág, genetikailag kódolt adaptációs képességgel rendelkeznek.

A konferencia kiderült, hogy a jövő szempontjából elkerülhetetlenné válik a ponty genetikai adottságainak alapos feltérképezése. A ponty 104 kromoszómával rendelkezik. Évezredekkel ezelőtt spontán tetraploidizáción ment keresztül, és olyan genetikai készlettel rendelkezik, amivel szinte korlátlan az alkalmazkodóképessége. A klímaváltozással a ponty el fogja foglalni azokat az élőhelyeket, ahol az eddigi halállományra negatív hatással van a felmelegedés. A probléma tehát az, hogy a ponty genetikájáról messze nem tudunk annyit, amennyit kellene. A professzor régóta hangoztatja, hogy szükség volna egy központi kutatásra, amiben elkészül a ponty genomterképe, vagy legalábbis megkezdődik a feltérképezés.

Mivel a genetikai vizsgálatok sokba kerülnek, a projekthez forrást kellene szerezni. Ha a genomterkép nem készül el, akkor a kutatók nem tudnak választ adni a termelők újabb és újabb problémáira. Jelenleg forráshiányos a rendszer, és ha nem alkotunk stratégiát arra, hogy „ki fizeti a révést”, akkor hosszú távon nagy bajok lesznek. Nem véletlen, hogy a MA-HAL ve-

Horváth Ákos és Urbányi Béla, a MATE professzorai a konferencián

melő országban komoly vita folyik a vízügyi hatóságokkal erről a kérdéstről. A vita tárgya az, hogy a tógazdaságokban szerves trágyát használnak a plankton képződéséhez, ami a vízügyi szakemberek szerint komoly problémát okoz a vízminőség alakulásában. Ha a trágyázást észszerűen, kellő időben, tervszerűen végzik, akkor igazoltan pozitív a szervesanyag-bevitel hatása, és az elengedett vízben maradó szerves anyagoknak is pozitív hatása van a természetes vizekre, mivel a természetes vízi halállományban is kiváló táplálékot biztosít a planktonképződés serkentésével.

A pontykonferencián a klímaváltozás hatásairól is sok szó esett, mivel ez minden haltermelő tevékenységére kihatással van. Ezt igazolandó, külön szekcióban foglalkoztak a ponty új betegségeivel, halegészségügyi kérdésekkel, amelyek a klímaváltozás miatt régióinkban is megjelentek. Az állatorvosok szerint a védekezés a járványszerű betegségek ellen viszonylag egyszerű: szigorúan be kell tartani és tartatni a termelési technológiákat. Kontrollálatlanul, karanténzás nélkül nem lehet vásárolt halat – sem vizet – betenni vagy

zetése is szorgalmazza, hogy a MAHOP Plusz program kutatás-fejlesztési fejezetének forrásait ne aprózza el az ágazat, hanem egyetlen, az ágazat számára valóban fontos projektet, a ponty genetikai feltérképezését, takarmányozását, feldolgozását és egészségügyi kihívásait kutassák belőle.

Vonzóvá tenni az ágazatot

Az Európai Unión belül, Brüsszelben komolyan gondolkodnak arról, hogy környezetvédelmi direktívákat alkossanak a tógazdasági haltermelésre is, amelyben drasztikusan szabályozni kívánják az elfolyó víz kérdését, hangsúlyozta a profesz-

szor. A pontykonferencián erről elhangzott, hogy az uniós pontytermelő tagországoknak össze kell fogniuk annak érdekében, hogy Brüsszelben a gazdálkodáshoz igazodva, annak valós igényeit figyelembe véve dolgozzák ki ezeket a direktívákat. Külön-külön egyik tagország sem tud átütő eredményt elérni, de ha Lengyelország, Csehország, Németország, Franciaország, Magyarország képviselői együtt fogalmazznak meg észérveket, akkor finomítani lehet a tervezett rendeleteket.

Fontos megjegyezni, hogy a bécsi konferencián hazánk önálló standdal képviseltette magát, bemutatva a hazai haltermelési ágazatunkat, egyben folyamatos halkós-

toltatással népszerűsítettük a hazai termelőinket, mely nagy sikert aratott a látogatók részéről. Mindkét konferencia rávilágított arra, hogy ma már nem az a kérdés, hogy tudunk-e halat termelni, mert tudunk, hanem az, hogy meg tudunk-e felelni a körkörös gazdálkodás, a fenntarthatóság kritériumainak, s az uniós, és a nemzetközi környezetbiztonsági elvárásainak. Az édesvízi akvakultúra szereplőit kritikus kérdések foglalkoztatják, melyek cselekvésre ösztönöznek, de ha nincs jó jövőképünk, akkor ezt a gyönyörű ágazatot sem lehet vonzóvá tenni a fiatalok számára, jelentette ki végezetül *Urbányi Béla*.

(HAJTUN)

Haltakarmányozási körkép 2023

A hagyományoknak megfelelően idén is szeptember végén tartották a KÁN Egyetemi Napokat Kaposváron, és annak keretében rendezték meg a VI. Halászati Kerekasztal szakmai konferenciát. A MATE Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézete által szervezett műhelybeszélgetésen a haltakarmányozás aktuális kérdéseivel foglalkoztak. A fővédnök Horn Péter akadémikus volt.

Az eredményes gazdálkodás feltétele, hogy a haltermelők megfelelően reagáljanak az őket érő kihívásokra. A változó gazdasági és környezeti tényezők, mint például a klímaváltozás negatív hatásai, megfelelő takarmányozási eljárások választásával is mérsékelhetők, emelte ki *Ferincz Árpád*, a MATE Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézet (AKI) Természetes Vízi Halökológiai Tanszékének vezetője. Hangsúlyozta, hogy a klímaváltozás hatásaira a halászati ágazatnak is fel kell készülnie, mert gazdasági, természeti, ökológiai és végül, de nem utolsósorban haltermelési szempontból jó válaszokat kell adni rájuk. A takarmányozás módosítása, fejlesztése az egyik fontos lépése az ágazat szereplőinek, mondta a kerekasztal moderátora.

Változtatási kényszerben az ágazat

Horn Péter akadémikus nyitóbeszédében felidézte gyermekkorát, és elmondta milyen nagy hatással volt pályája alakulására *Woynárovich Elek* professzornak, az édesvízi haltermelés pápájának, ugyanis hétéves korától foglalkozik akvarisztikával. *Horn Péter Woynárovich Elek* ösztökélésére írta meg *Zsilinszky Sándorral* közösen a máig hiteles, keresett és sikeres *Akvarisztika* című könyvet.

A halászati ágazatról szólva *Horn Péter* hangsúlyozta, hogy neki mindig csalódás, amikor az ágazat nemzetgazdasági súlyát kicsinek nevezik, ugyanis csalóka a kép, ha a sok százezer horgászt kihagyják a statisztikából. A horgászok életminősége attól függ, hogy a magyar halászati ágazat milyen módon, mennyiségben és minőségben szolgálja ki a horgásztársadalmat. Ha ez forintosítható volna, akkor sokkal nagyobb értékről lehetne beszélni, mint amit az ágazat termelési értéke kapcsán hangoztatnak.

A professzor nehezményezte, hogy az Európai Unióban nem kezelik kellő súllyal az édesvízi haltermelést. Azt ugyanis senki nem tagadja, hogy a hal az egyik legegészségesebb biológiai értékű élelmiszer. Nagy kérdés, hogy a klímaváltozás milyen változtatásokat kényszerít ki az ágazat szereplőitől, és az intenzív termelési rendszerek számának növelése mennyire kerül előtérbe. De nem mondhatunk le arról a biztos, természetes táplálékhozamról, amely a tógazdasági haltermelésben jelen van, hiszen a takarmányok nem lesznek olcsóbbak. A professzor felhívta a figyelmet a körkörös gazdálkodás előnyeire, a különböző ágazatok összefogásának szükségességére.

A takarmányokban felhasznált alapanyagok alapvetően befolyásolják a terme-

lés eredményességét, a végtermék minőségét, valamint ökológiai lábnyomának alakulását. *Kucska Balázs*, a rendezvény házigazdája előadásában a MATE AKI haltakarmányozási kutatásairól számolt be. A kutatások fókuszában a különböző melléktermékek, például a kukoricatörköly (DDGS) vagy a méhészeti melléktermék (sonkolytörköly), az alga és a probiotikumok és a rovarok álltak az elmúlt években.

Rovarból takarmány

Az utóbbi időben leginkább az érdeklődés előterébe kerülő rovarok előnye, hogy előállításuk viszonylag kis ökológiai lábnyommal jár, nagyüzemi körülmények között is stabilan termelhetők, és jóval fenntarthatóbbak a tengeri eredetű alapanyagoknál. A hazai halak természetes táplálékában is előforduló rovarok tápértéke megfelelő, ugyanakkor fajuk és a fejlődési állapotuk szerint is változó nagy zsír- és kítintartalmukkal járó korlátokat mindig figyelembe kell venni. A rovarok szélesebb körű elterjedését jelenleg a magas árak nehezítik, ami részben az előállításuk szigorú szabályozásából adódik. Az EU-ban takarmányozásra termelt rovarok jóval drágábbak, ugyanakkor élelmiszerlánc-biztonsági szempontból sokkal megbízhatóbbak, mint a világ más pontján előállított rovarlisztek.

A haltermelés világszintű meredek növekedése mellett a haltakarmányokban felhasznált tengeri eredetű alapanyagok volumene nem, vagy csak kis mértékben növekedett. A halliszt árának emelkedése különböző növényi eredetű fehérjekészítmények arányának a növekedését eredményezte. Ezzel párhuzamosan szintén nőtt

- ▶ a haltakarmányokban a melléktermék eredetű feldolgozott állati fehérjék (processed animal proteins) felhasználása. Utóbbiak és a rovarlisztek legnagyobb felvevőpiacát jelenleg a társállattakarmányok (pet food) piaca jelenti Európában. Mivel ez a szektor kevésbé ár érzékeny, mint a haltakarmánygyártás, így az utóbbi időben jelentős volumeneltolódás volt tapasztalható, mondta előadásában *Eduard Schneeberger*, az Aqua Garant (Ausztria) kutatási igazgatója.

Hiányzik a specifikus haltáp

Egyes halfajok kis termelési volumene nem éri el a nagyobb haltáp gyártók érdeklődési szintjét, így ezek a halfajok gyakran specifikus tápok nélkül maradnak. A piacon elérhető – gyakran változó minőségű – starter tápok a tapasztalatok szerint maraképtelenül nem elégítik ki a süllő lárvá tápanyag igényét. Az intenzív süllő előneveléssel foglalkozó H&H Carpio Kft. ügyvezetője, *Horváth Zoltán* a saját igényekre szabott haltápok fejlesztésének tapasztalatairól számolt be az előadásában.

Percze Rajmond, az Agroloop Hungary Kft. ügyvezetője a hamarosan átadásra kerülő 13 ezer négyzetméteres alapterületű, napi 15 tonna fekete katonalégy lárvá előállítására alkalmas üzemegységük termelési modelljét mutatta be az előadásában. A lokálisan keletkező melléktermékek (zöldség hulladék, korpa és sör törköly) felhasználásával kívánna nagy biológiai értékű, kis környezeti lábnyomú rovarfűrjét (és -olajat) előállítani. Az előadásból kiderült, hogy a viszonylag drága rovarlisztnak leginkább a már említett pet-food-piac lesz a felvevője, ugyanis hipoallergén tulajdonságának köszönhetően ott igen jó áron értékesíthető a rovarliszt. Így valószínűsíthetjük, hogy a hazánkban megtermelt fekete katonalégy egy ideig nem, vagy csak minimális mennyiségben kerül majd a haltakarmányokba.

A horgászok által éves szinten felhasznált és vizeinkbe kerülő halcsalik és etetőanyagok mennyisége óvatos becslések szerint is eléri a 8 ezer tonnát. *Papp József*, a Topmix Kft. alapító-tulajdonosa előadásában kiemelte, hogy megfelelő szabályozás nélkül ez jelentős környezeti terheléssel járhat. Mivel már európai uniós szinten foglalkoznak a kérdéskör szabályozásával, fontos, hogy a hazai halcsali- és etetőanyag-gyártás megfelelő módon felkészüljön. Ehhez a munkához a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem haltakarmányozásban jártas kutatói is hozzá tudnak járulni, tette hozzá *Urbányi Béla* professzor a rendezvényt záró gondolataiban.

KUCSKA BALÁZS

III. Vad- és Halpörköltfőző Verseny

Október első hétvégéjén a balatonlellei Rádpusztá Gasztro Élmenybirtok volt a III. Vad- és Halpörköltfőző Verseny helyszíne. Az élmenybirtok nemcsak a vendéglátást, a turizmus szépségeit kínálja a vendégeknek magas színvonalon, hanem a Magyar Borok Pincéjében található kiváló magyar borokat is. A pincészetben a hagyományokat modern köntösbe bújtatják, amellet a gyermekeknek egyedülálló élmény az állatsimogató. Szári Zsolttal, a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. (BHN Zrt.) vezérigazgatójával beszélgettünk.

A főzőverseny ötlete a 2021-ben rendezett „Egy a természettel” világkiállítás kapcsán merült fel. A világkiállítás egyik vidéki rendezvényeként indult el a halászlé- és vadpörköltfőző verseny. Idén „csak” pörköltfőzésben mérettették meg magukat a 30 csapat versenyzői.

Már az első rendezvény is nagy sikert aratott, ezért a BHN Zrt. hagyományteremtő módon szervezi meg a versenyt. A vadpörkölt zöme vaddisznó- vagy szarvashúsból készül, míg a halpörkölt a cég biztosította az uniós földrajzi oltalom alatt álló balatoni pontyot. A versenyzők között leginkább rutinos szakácsok voltak, így az ételek kiválóan sikerültek.

A cég helyzetéről a vezérigazgató elmondta, hogy túlvannak a nehéz éveken. Ma már 1000 hektáros tógazdaságban termelnek balatoni halat, amivel nemcsak az évente kötelező 300 tonna ponty telepítését tudják megoldani saját halból,

Szári Zoltán vezérigazgató

hanem piacra is jut a jó minőségű pontyból. A tógazdaságban maguk állítják elő az ivadékokat és a tenyészhalat, más tógazdaságoktól már nem vesznek halat. Teljes vertikumban dolgoznak.

Tavaly az aszály miatt csaknem 50 hektárt nem tudtak feltölteni vízzel, és a többi tóban sem sikerült tartani a szokásos vízszintet. Idén már mindegyik tavat sikerült feltölteni, de ezzel együtt sem számítanak jó termelési eredményre, mert kevesebb volt a tenyészanyag, emiatt nem a megszokott mennyiséget helyezték ki a termelő tavakba. Viszont ritkább kihelyezéssel kisebb az oxigénhiány veszélye.

Tavaly csak a jelenlegi ár duplájáért tudtak takarmányt beszerezni. A takarmány akkori magas ára az idej önköltséget növeli, mert ez év első felében még tavalyi takarmánnyal etették a halakat. Most már jobb a helyzet, mert a takarmány ára a tavalyi felére csökkent.

A Vad- és Halpörköltfőző Verseny eredménye

Vad

- I. *Füstbenjárók* (Balatonboglár)
- II. *Csepel-szigeti veszedelmek* (Budapest)
- III. *Nyald meg a kanalam* (Rádpusztá)

Hal

- I. *András Büfé* (Balatonszemes)
  - II. *Sobi-Kovi csapata* (Baja)
  - III. *Gyurkity István* (Baja)
- A zsüri különdíját a *Keszthelyi Kormoránok csapata* kapta a halas ravioli köretért.

Az értékes ajándékokat felajánló partnerek: *Bakonyerdő Zrt.*, *Pelsőlgia vendégház*, *Akvárium Apartmanházak*, *Balatoni Halgazdálkodási NP Zrt.*, *Sefag Zrt.*, *Bujdosó Pincészet*, *BAHART*, *Rádpusztá Gasztro Élmenybirtok*.

X. Halfesztivál Siófokon

Október első hétvégéje mozgalmas volt a BHN Zrt. számára, mert a rádiusztai főzőversenyen kívül a X. Halfesztivált is ekkor rendezték Siófokon. A siófoki rendezvényen Fodor Ferenc, a cég termelési igazgatója képviselte a vállalatot, amely a kezdete óta támogatja a rendezvényt.

Siófok a Balaton fővárosa, és a cég központja is itt található. Természetes hát, hogy a halfogyasztást ott is népszerűsítik. Idén októberben mindenkit szeretettel vártak az ős legjobb gasztrofesztiváljára, ahol kiváló gasztroélmény és családi kikapcsolódás várta a több tízezer látogatót. Itt minden a halról szólt, gasztronómiai élmények, főzőversenyek és bemutatók közül válogathattak a jelenlévők. Koncertek, kalandos gyermekprogramok, megannyi halas ételkülönlegesség, minőségi kézműves termékek és számos élmény várt a család minden tagjára.

Idén 55 éve, hogy Siófok városi rangot kapott. A nyüzsgő fesztiválok és a forró strandolás után is ezernyi élménnyel szolgál a város a lakóinak és az oda látogatóknak. A város Fő tere ezen a hétvégén is megtelt étellel, zenével és halas ételkülönlegességekkel. Minden korosztály számára garantált volt a szórakozás: a gyermekek *Csongor Kata*, a *Csurgó Zenekar* és az *Apacuka Zenekar* koncertjét élvezhették, emellett a *Csupa-Csoda Vándorjátsszótér* és a *Levendula játszóház* interaktív halas foglalkozásain vehettek részt. Számos táncgyűttes egyedi koreográfiákkal, színes stílusokban kápráztatott el mindenkit. Zenei vonalon nagy fellépőkkel erősített a fesztivál: péntek este fellépett a *Vad Fruttik*, szombaton pedig az *Első Emelet* zenekar robbantotta fel a siófoki színpadot.

Nem lenne sikeres a rendezvény a gasztronómiai csodák nélkül, amikhez a BHN Zrt. nemcsak azzal járult hozzá, hogy mind a 24 halászlét főző csapatnak kiváló minőségű balatoni pontyot biztosított, hanem ingyen osztottak sörtesztában és paprikás lisztben sült pontyot, harcsát és süllőt. Hosszú sor kígyózott a vállalat standja előtt.

A termelési igazgató csak megerősíteni tudta Szári Zsolt mondandóját azzal, hogy a már ismertetett okok miatt idén csak átlagos halterméssel számolnak.

Fodor Ferenc termelési igazgató

A cég közbeszerzésre köteles, a takarmány beszerzését is így kell megoldaniuk, ami egyáltalán nem kíméli a pénztárcájukat. Az idejű önköltséget további összetevők rontják – miként a többi gazdaságnál –, de ezzel még lehetett előre tervezni.

Szári Zsolt az éves balatoni telepítési kötelezettségről elmondta, hogy a 300 tonna ponty nagy része piaci méretű, kisebb hányada tenyészponty. Ez már nem okoz gondot, de a piacra szánt mennyiség kevesebb lesz az előbb elmondottak miatt. Az viszont jó hír, hogy a horgászati ágazatuk az idén minden elképzelésüket felülmúlva teljesít. Tavaly döntöttek arról, hogy jegyárat emelnek, és egy új jegytípus is bevezetnek a piacra. A jegyár emelése – valljuk be – rosszul érintette a balatoni horgászokat, ezért úgy tervezték, hogy lényegesen, mintegy 15-20 százalékkal kevesebb darabszámú jegyet fognak értékesíteni, de az áremeléssel nem lesz kisebb a bevételük a megszokottnál. Ezzel ellentétben az idén a tavalyinál is több jegyet adtak el, ami azt jelenti, hogy a horgászok létszáma meghaladta a 110 ezret. Így viszont a bevételük is jól alakult, meghaladta az egymilliárd forintot, aminek következtében nem lesz veszteséges a cég a kevesebb haltermelés miatt. És jól jön a cégnek a krízis támogatásból befolyó összeg is, amire sikeresen pályáztak, ami további 100 millió forint bevételt jelent. Ezzel a plusz bevétellel nagy részben tudják kompenzálni a tavalyi magas takarmányárakat.

Természetes, hogy a „magyar tengert” sem kerülik el a védett halevő madarak, gerinces állatok. A kis és a nagy kormorán itt is a tenyészidőszakban okozzák a legnagyobb károkat, ezért ebben az időszakban kell a leginkább élni a riasztással, a megengedett gyérítési lehetőséggel. A másik probléma, hogy a nagy kormoránok a Kis-Balaton, a Fehér-víz és Várpalota környékén fészkelnek, de a kis kormorán sem távozik a hidegebb idő beköszöntével, mert a tó vize nem fagy be, így a téli időszakban a kisebb ivadékokat fogyasztják. A nagy kormorán a ragadozó halakat eszik előszeretettel. A klíma változik, a madarak télen sem mennek el, és az ürülekükkel tönkre teszik a környezetet, az élőhelyet is. E mellett az invazív halfajok közül a törpeharcsa is nagyobb helyet foglal el a vízterben. Az elmúlt három évben egyre gyarapodott az állományuk, tavaly már kénytelenek voltak beavatkozni, aminek során 2 tonna törpeharcsától „szabadították meg” a vízrendszert. Idén folytatják a gyérítést, mégpedig a horgászok segítségével.

Idé kapcsolódik leginkább a tavaszi hal-elhullás is. A vezérigazgató hangsúlyozta, hogy az utóbbi 6-7 évben, amióta a pontyödéma betegség megjelent a tóban, nagyobb a pontyelhullás. Idén tavasszal 50 tonna haltestemet gyűjtöttek be a 60 ezer hektáros vízfelületről.

A MOHOSZ hathatós közreműködésének köszönhetően a halórzás terén az elmúlt években igen komoly fejlődés ment

vége a Balatonon is. A halórk jelentős eszközállomány fejlesztést kaptak, így a képzett és professzionális rapsicokkal is felveszik a versenyt. Nagy segítséget adott a cégnek az is, hogy a hallopás büntető tételeit törvényi szinten jelentősen megemelték, aminek következtében sokan felhagytak az illegális halszerzéssel. Ma már nem gyűjtenek be több kilométernyi hálót, mivel a hallopási eszközök is jelentősen fejlődtek. A szegény ember már nem tudja megfizetni ezeket a drága eszközöket.

A horgászat rekreációs tevékenység, mondhatni hobbi. Sok vita folyik arról, hogy a horgászok az etetőanyagokkal mennyire szennyezik a vizet. A számítások szerint évente 250 tonna(!) foszfor szennyezi a Balatont. A legfőbb szennyezők a fürdő- és a látogatóturizmus, a hajózás, valamint a kommunális szennyezés, mivel a tópart gyakorlatilag teljesen beépült. A foszforbevitelért csupán 0,5 százalékban felelősek az etetőanyagok. Ugyanakkor a haltermelés, a halkivétel a foszfor mennyiségét is csökkenti, mivel a halak beépítik a foszfort a szervezetükbe.

Egyébként a Balaton vize jó minőségű, ami a halnak nem jó, mert így kevesebb a természetes táplálék. Egyetlen szerencse, hogy két kagyló is jelen van a tóban, amik a ponty táplálékbázisául szolgálnak, így a horgászok továbbra is eredményesen hódolhatnak hobbijuknak, mondta végezetül Szári Zsolt.

H. GY.

A halászok is sikeresen szerepeltek az OMÉK-on

Az október 20–22. között rendezett Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár (OMÉK) megmutatta, hogy a magyar föld és az élelmiszer-termeléshez szükséges eszközök jó kezekben vannak, és a kiállítók azért dolgoznak, hogy a hazai élelmiszer-ellátás biztonságos legyen a jövőben is, mondta a megnyitó ünnepségen Ondré Péter, az Agrármarketing Centrum (AMC) ügyvezetője. A 81. OMÉK-on 22 országból 150 nemzetközi kereskedő vett részt. A kiállítók között a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) két standon is sikeresen mutatkozott be a nagyközönségnek.

Az óriásakvárium és a halászat múltját idéző kiállítás minden látogató érdeklődését felkeltette a MA-HAL standján. Timmel Ede, a MA-HAL ügyvezető igazgatója a Magyar Állattenyésztők Szövetsége (MÁSZ) által biztosított pult és az önálló MA-HAL-stand között ingázott, hogy egyik helyen se fogyjon el a reklámanyag.

„Egy olyan kiállításon, ahol a magyar vidék mutatja be a teljesítményét, helye van a magyar halászati ágazatnak is. A hal, a halhús persze konkurál a többi húsfélével, ezért ha nem volnánk jelen ezen a mustrán, akkor az ágazat versenyhátránya tovább nőne azokkal a húsfajtákkal szemben, amelyeket intenzív módon termelnek, és a termelési önköltsége jóval alacsonyabbak, mint a halé. Nekünk propagálnunk kell a halat, meg kell mutatnunk a kiváló minőségű halhús minden előnyét. A receptfüzetekkel arra ösztönöztük a látogatókat, hogy bátran nyúljanak ehhez az élelmiszer alapanyaghoz”, fogalmazott az igazgató.

A MA-HAL önálló standját az AMC és a

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) segítségével sikerült megjelentetni. A másik standnak a MÁSZ biztosított helyet, mivel a MA-HAL tagja ennek a szövetségnek, így a hét állattenyésztő ágazat között a halászat is megjelenhetett. Az igazgató a marketing programmal kapcsolatban elmondta, hogy az AMC „Kaj rá” programja már lezárult, amelyben – mivel uniós programról volt szó – nem lehetett a magyar hal promotálására fókuszálni, hanem általánosságban kellett a halfogyasztás fontosságát propagálni. A HalPéntek program meghirdetésével viszont mozgásteret nyílt a szervezetnek a magyar hal reklámozására, s ennek keretében az Agrárminisztérium segítségével jó néhány kiadványt jelentettek meg, amelyben a kiváló magyar hal hírnevét tudták erősíteni. Az új MAHOP Plusz program keretében tovább folytatják a halfogyasztás népszerűsítését.

A három nap során több tízezer látogatót csalt a standhoz az óriás akvárium, s a látogatók közül alig akadt olyan, aki ne vitt volna el receptfüzetet, kiadványt, szóró-

anyagot. Ez reményt is adhat arra, hogy a halétel nem csak a kiemelt ünnepeken jut a családi asztalokra, és az itthon termelt halból a mostaninál többet fognak vásárolni. A fogyasztás növelésért azonban az ágazat szereplőinek is többet kell tenniük, mert a hal feldolgozottsági szintje nem éri el a fogyasztók „ingerküszöbét”, és csak egy-két áruházlánc pultjaiban van jelen a konyhakész haltermék. A HalPéntek kampány keretében erős digitális kampányt folytatnak annak érdekében, hogy a magyar hal eljusson a magyar konyháig. De hogy még sikeresebb legyen a szervezet ebben a marketing munkában, ahhoz szükség van az AMC és az Agrárminisztérium segítségére is, mondta végezetül Timmel Ede.

Lévai Ferenc, az Aranyponty Zrt. elnök-vezérigazgatója, a MA-HAL szóvivője nem először állította ki az óriásakváriumot. Ez egyfajta küldetése is, hiszen nem mulhat el egyetlen olyan országos kiállítás, így az OMÉK sem, ahol a halászati ágazatot ne mutatná be az akváriumban elhelyezett, idehaza termelt sokféle halfajjal. Kiderült, hogy a hal népszerű a látogatók körében, csoportosan nézték meg az akváriumban úszkáló halállományt. Ugyanakkor arra is adódott alkalom, hogy a látogatók személyesen találkozzanak a szakma képviselőivel, így szentül szembe tették fel a számukra fontos kérdéseiket. A vezérigazgató azt is elmondta, hogy a kiállításokon üzleti tárgyalásokra is van lehetőség, és már az első napon egy nigériai delegáció látogatta meg a standot, akikkel arról tárgyaltak, hogy szeretnének Nigériában magyar technológiával felépíteni egy intenzív telepet.

„Ahol nem vagyunk ott, ott nem történik veled semmi. El kell menni a kiállításokra. Az Aranyponty Zrt. legutóbb Nyitrán állította ki az óriás akváriumot, és nincs olyan év, hogy 5-6 alkalommal ne szerepeljünk” – fogalmazott a vezérigazgató.

A halbemutatón kívül kóstoltatással, reklámanyagokkal is várták a közönséget, akik megismerkedhettek azzal a halászati tevékenységgel is, ami ma már nem létezik: a természetes vízi halászáttal. A standon látható volt az utolsó idehaza (Ercsiben) megfogott viza, Herman Ottó gyönyörű rajzai és a halászszerszámok néhány példánya. A kiállított posztereken bemutatták a hazai pontytenyésztést, és ivadéknveléstől a piacos hal megjelenéséig. A vezérigazgatóból előbújt a szóvivő, amikor kijelentette, hogy a MA-HAL-nak forrást kellene biztosítani a halmarketinghez, a hal népszerűsítéséhez.

(HAJTUNGY)

Néhány haltermék 2023. év 43. heti bruttó fogyasztói ára (Ft/kg)

		Élő ponty	Friss				
			ponty-szelet	bőrös afrikai harcsa filé	busa törzs	busa szelet	lazac filé
Fogyasztói piacok, értékesítő helyek	Bp. Fővám téri csarnok	2500	3900	-	2700	2700	7500
	Bp. Lehel téri csarnok	2350	4200	4200	2500	2300	9500
	Kecskemét	2500	3990	4700*	-	2200	8990
	Pécs	2790	3990	4790*	2590	2590	-
	Székesfehérvár	-	3890	4490*	-	2150	7990
	Győr	-	3890	3590	1890	2150	7990
	Debrecen	2599	3999	4880*	2999	2999	7999
	Szolnok	2000	2940	-	1570	1570	-
	Békéscsaba	2390	4000	4950*	-	-	9000
	Gyula	-	3900	3700*	2300	2400	-
	Nagykanizsa	2090	4190	4990*	-	2290	9890
	Kaposvár	2200	3650	4400*	2200	2200	8900
	Keszthely	2090	4190	4990*	-	2290	9890
Balatonboglár	2242	3145	3250*	-	-	7130	
Szeged	2990	4190	5890*	3390	3690	10690	
Üzletek 2023. 10. 24.	budaörsi Auchan	2039	3899	1999**,**	-	2699	9299
	budaörsi METRO	1799	3299	3899*	-	-	6289

*nyüzött, **akciós ár

Forrás: AKI felmérés